

La unitat dels ortodoxos

Dg, 10/07/2016 per Francesc Romeu

[Pensa-t'ho bé!](#)

Durant la segona quinzena de juny es va celebrar un acte d'una importància cabdal i que ha passat molt inadvertit en els mitjans de comunicació, tant en els més generalistes com en els estrictament religiosos, però que crec que tindrà una transcendència en un futur més o menys llunyà. Em refereixo al [Concili Panortodox](#) que es va celebrar a la illa de Creta del 19 al 26 de juny.

¿Què vol dir un Concili Panortodox? Doncs, justament, la trobada dels 14 patriarcats actuals de l'Església Ortodoxa. Una trobada entre germans que feia més d'un mil·lenni que no se celebrava i que és absolutament necessària per tal que l'Església Ortodoxa pugui cohesionar i vertebrar en la seva pròpia unitat. Una unitat que també és desitjable per a l'Església Catòlica si vol aproximar-se i estrènyer els llaços d'una unitat ecumènica plena amb tots ells.

Alguns mitjans van informar de la celebració d'aquest Concili com si hagués estat un autèntic fracàs perquè en l'últim moment quatre patriarcats importants, del 14 que hi ha en el món, van excusar la seva absència. Es tracta del gran patriarcat de Moscou, que presideix el patriarca **Ciril I**, i dels patriarcats de Bulgària i Geòrgia, molts influïts per Moscou, i el patriarca d'Antioquia, que en aquests moments té una dura discussió amb el patriarcat de Jerusalem perquè es disputen el nomenament del nou bisbe de Qatar. Com podeu veure, les dificultats i les tensions no són poques, però la seva voluntat d'apropar-se i trobar-se tampoc s'ha de menystenir.

Els dos grans patriarcats que hi ha en el món, el de Constantinoble i el de Moscou, ja fa anys que viuen en un intens joc de forces per moltes diferències internes. El patriarcat de Constantinoble, que presideix actualment el patriarca **Bartomeu I**, es considera un dels més antics del món i, per tant, té el dret adquirit de ser el primer i el qui convoca i agermana tots els altres patriarcats, el "primus inter pares"; però mantenint cada patriarcat la seva total autonomia i autoritat. En canvi, el patriarcat de Moscou, que presideix el patriarca Ciril I, ha adquirit --en els darrers anys-- molta més força perquè és el qui té el major nombre de fidels. Es creu que dels 300 milions de cristians ortodoxos que hi ha en el món més de la meitat pertanyen i estan sota la clara influència de l'església russa. Aquest és el

cas de molts ortodoxos en la diàspora, com, per exemple, la major part dels que hi ha a tota l'Amèrica llatina.

Per sort podem dir que la relació del **papa Francesc** amb els dos patriarques més importants, Bartomeu i Ciril, el de Constantinoble i de Moscou, respectivament, és excel·lent, i en gran part això és així perquè el papa Francesc es presenta -repetidament- més com el bisbe de Roma (un interlocutor entre germans) que no pas com un papa universal i plenipotenciari. Una actitud de senzillesa que ha ajudat -i molt- a la relació entre les dues confessions cristianes. De fet, el papa Francesc s'ha trobat i ha signat documents conjunts amb tots dos patriarques que els vinculen molt estretament.

Malgrat l'absència en aquest Concili d'aquests quatre patriarcats, els altres deu (d'un total de 14) es van reunir i van treballar els documents que sí que havien preparat i treballat entre tots en una reunió prèvia que havien tingut ja fa sis mesos a Ginebra i on hi estaven tots representats.

Una altra dificultat també va ser el lloc de la celebració d'aquest Concili. Al final es va decidir de fer-ho a l'illa de Creta -més neutral-, després de descartar que se celebrés a un lloc emblemàtic per als ortodoxos com era Istanbul -com s'havia dit en un principi-, descartat justament per les tensions entre el govern turc i rus, degudes a la implicació en la guerra a Síria. Una exigència més del patriarcat de Moscou que es presenta moltes vegades amb una actitud bastant imperialista. Una actitud que també es tornava a manifestar ara en la mala relació que hi ha entre aquest patriarcat i les esglésies locals d'Ucraïna. Massa vegades a les esglésies ortodoxes se'ls hi barregen les qüestions polítiques i de poder, molt enfrontades, amb el servei a les seves respectives comunitats, molt poc lliures.

Un altre treball que s'haurà de fer al llarg de tots aquests anys, tant en el camp ortodox com en el catòlic, per anar assegurant les aproximacions, serà el de fer encaixar les diverses teologies que s'han anat elaborat amb el pas dels anys, algunes molt més ancestrals i altres molt més avançades en el temps, sobretot pel que fa a les diverses concepcions d'església, és a dir, les respectives eclesiologies.